

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 17, 2000

SKT. CLEMENS KIRKE, RØMØ

Nationalmuseets Naturvidenskabelige Undersøgelser. Indsendt af Bert Kelm. Undersøgt af Orla Hylleberg Eriksen. NNU j.nr. A6801

Tagkonstruktion

Der er tidligere undersøgt 37 prøver på det dendrokronologiske laboratorium ved Universitetet i Hamborg. Prøverne, som blev udtaget af Bert Kelm, Rømø, stammer fra tagkonstruktionerne over kirkens skib og tårn. Cfr. korrespondance mellem Bert Kelm og Kjeld Christensen i sagens akter. Den nærværende undersøgelse medtager *ikke* disse 37 prøver.

Prøver fra otte styk tømmer af *Quercus sp.*, er undersøgt. Fem er dateret. Én af prøverne (ikke dateret) havde splintved bevaret, 15 år.

Kurverne fra de fem daterede prøver krydsdaterer og kan sammenregnes til en middelkurve på 317 år, som dækker perioden 1309-1625 e.Kr. Yngste bevarede årring er dannet i 1625 (50671029). Korrigeres der for manglende splintved, kan det beregnes, at træerne, der har leveret tømmer til prøverne, er fældet *efter* ca. 1640.

Årringskurverne fra to af de udaterede prøver (50671069 og 50671079) krydsdaterer og kan sammenregnes til en middlekurve på 67 år

Til dateringen er anvendt grund- og referencekurver fra Norge, Sverige og Tyskland.

Splintstatistik: ca. 20 år -5/+10

A6801 Rømø kirke interne synkroniseringer					
	50671019	50671029	50671039	50671049	50671059
50671019		2.98	4.17	2.35	3.36
50671029	2.98		1.34	3.34	3.78
50671039	4.17	1.34		6.54	2.22
50671049	2.35	3.34	6.54		7.40
50671059	3.36	3.78	2.22	7.40	

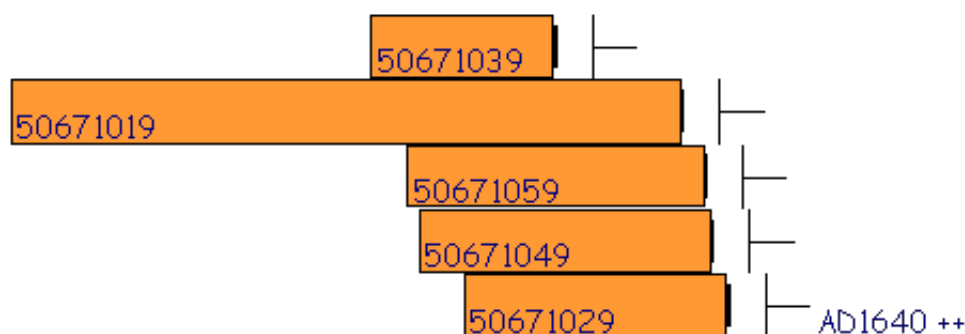
A6801 Rømø kirke synkroniseringer mod referencekurver						
	50671019	50671029	50671039	50671049	50671059	50671M02

Wh-Sengwarden, Tyskland	5.73	4.21	5.27	7.72	5.63	7.44
Vennesla+Bjørvatn, N053N027	-	4.95	3.45	8.47	3.06	4.69
Vest Sverige, SM000012	-	5.53	-	3.37	3.06	4.69

50671M02 er sammenregnet af 50671019, 50671029, 50671039, 50671049 og 50671059.

A6801

Rømø kirke, Skt. Clemens

Kalenderår

AD1350

AD1500

AD1650

Katalog

<p>50671019 Loftbjælke HB I 297 år, kun kerneved. 1309-1605 e.Kr., efter ca. 1620 e.Kr.</p>	<p>50671059 Tag - spær SP VIII S 133 år, kun kerneved. 1463-1615 e.Kr., efter ca. 1630 e.Kr.</p>
<p>50671029 Loftbjælke HB II 118 år, kun kerneved. 1508-1625 e.Kr., efter ca. 1640 e.Kr.</p>	<p>50671069 Tag - hanebjælke THB III 59 år, kun kerneved. Ikke dateret.</p>
<p>50671039 Loftbjælke HB III 83 år, kun kerneved. 1467-1549 e.Kr., efter ca. 1564 e.Kr.</p>	<p>50671079 Tag - hanebjælke THB VII 52 år, kun kerneved. Ikke dateret.</p>
<p>50671049 Tag - spær SP III S 131 år, kun kerneved. 1488-1618 e.Kr., efter ca. 1633 e.Kr.</p>	<p>50671089 Tårn - tværbjælke TB N/S I 64 år, heraf 15 splintår. Ikke dateret.</p>

[Tilbage til rapportensiden](#)

English summary:

NNU report 17, 2000

SCT. CLEMENS CHURCH, RØMØ

Roof construction

37 samples have previously been examined by the Dendrochronological laboratory at the University of Hamburg. The samples, which were sampled by Bert Kelm, Rømø, come from the roof construction over the nave and the tower. These samples are not taken in consideration in this analysis.

Samples from eight rafters of *Quercus sp.*, oak were examined. Five were dated. One of the samples (not dated) had sapwood preserved, 15 years.

The curves from the five dated samples cross-match and are averaged to form a mean-curve of 317 years, which covers the period AD 1309-1625. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1625 (50671029). Allowing for missing sapwood, the trees from which the samples come, are estimated to be felled *after c.* AD 1640.

Tree-ring sequences from two undated samples cross-match and are averaged to form a mean-curve of 67 years.

In dating the material reference curves from Norway, Sweden and Germany were used.

Sapwood statistic: c. 20 years -5/+10

[Back to report page](#)